

สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE, PHITSANULOK AND UTTARADIT

จักรกฤษณ์ ยากิว¹, จารูวรรณ นาทัน²
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
Juggrit Yakiw¹ and Jaruwat Natan²
Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : Juggrit.Yak67@psru.ac.th¹, jaruwat.nat@psru.ac.th²

(Received : December 9, 2025; Edit : December 19, 2025; accepted : December 21, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเนินมะปราง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประชากร ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเนินมะปราง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้งหมดจำนวน 94 คน โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน และครู 86 คน ได้โดยใช้วิธีการเลือกประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่มีคุณภาพสูงแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 โดยมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.963 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55, \sigma = .37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.57, \sigma = .38$) รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57, \sigma = .40$) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54, \sigma = .41$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54, \sigma = .48$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ($\mu = 4.53, \sigma = .42$)

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the current state of academic administration of secondary school administrators in Noen Maprang District, under the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok-Uttaradit. The population used in this study consisted of school administrators and teachers from secondary schools in Noen Maprang District under the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok-Uttaradit, totaling 94 participants. The group of informants comprised 8 school administrators and 86 teachers, selected using a total population sampling method. The research instrument used for data collection was a questionnaire with a five-level rating scale, which demonstrated high quality. The Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranged from 0.80 to 1.00, and the overall reliability coefficient of the questionnaire was 0.963. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that the overall academic administration of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok-Uttaradit was at the highest level ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.37$). When considering each aspect individually, the aspect with the highest mean score was the development of the internal quality assurance system and educational standards, which was at the highest level ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.38$). This was followed by measurement, evaluation, and the implementation of learning outcome equivalency transfer, also at the highest level ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.40$). Next was instructional management within educational institutions, which was rated at the highest level ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.41$), followed by the development of school curricula, also at the highest level ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.48$), respectively. The aspect with the lowest mean score was the development and utilization of instructional media and technology, which nevertheless remained at the highest level ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.42$).

Keywords : Academic Administration, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีพลัง จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาในประเทศไทยมีเอกภาพในเชิงนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยกระทรวงศึกษาธิการจะทำการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการการศึกษาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้แก่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การกระจายอำนาจนี้ช่วยให้สถานศึกษามีความคล่องตัวและอิสระในการบริหารจัดการการศึกษา ตลอดจนสามารถดำเนินการตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาระยะยาว โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้นำไปเป็นกรอบและแนวทางการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับพลเมืองทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ภายใต้บริบทเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งความเป็นพลวัต เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งภายใต้กรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดสาระสำคัญสำหรับบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาใน 5 ประการ ได้แก่ 1) การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) 2) ความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) 3) คุณภาพการศึกษา (Quality) 4) ประสิทธิภาพ (Efficiency) และ 5) ตอบโจทย์บริบทเปลี่ยนแปลง (Relevancy) ในระยะ 20 ปีข้างหน้า และมียุทธศาสตร์ 6 ประการ คือ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ 2) การผลิตและพัฒนาากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ซึ่งต้องกำหนดแผนการปฏิบัติงานและขั้นตอนต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพราะหากระบบการบริหารไม่ดี จะส่งผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องสามารถเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การบริหารงานต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลปะ เนื่องจากการดำเนินงานไม่ใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารทำเพียงลำพัง แต่ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนช่วยให้งานประสบความสำเร็จ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : 8) ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียนคือ ระบบการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงกับมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยยึดหลักที่ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และผู้เรียนถือเป็นศูนย์กลางของกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและศักยภาพของตนเอง ดังนั้น บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญมากในฐานะผู้นำหลักโดยมีภาระหน้าที่สำคัญในการบริหารงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 39 ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ให้แก่คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของโรงเรียน โดยต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และรักการอ่าน รวมถึงแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2553 : 14)

การบริหารงานของสถานศึกษาที่จะสำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ และบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการมากน้อยเพียงใด และบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยแค่ไหน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในการเตรียมการและติดต่อประสานให้เกิดความเข้าใจ ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาเกิดความพร้อม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง อันจะส่งผลให้การบริหารวิชาการของสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานใด และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาโดยแยกงาน

ออกเป็น 4 ประเภท พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการคิดเป็นร้อยละ 40 ของเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการบริหารงานประเภทต่างๆ (Smith, and Others, 1961 : 170 อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553 : บทนำ)

งานวิชาการ ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ความทันสมัยในงานวิชาการของสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท จะได้รับการยอมรับได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาได้มีความตระหนักตรงกันว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญยิ่ง งานวิชาการเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาก็พิจารณาจากผลงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการบริหารงานวิชาการจะให้สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีปัญญาเฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญเข้มแข็งและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (รุ่ง แก้วแดง, 2550 : 2)

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามแนวคิดทศปัญญา ส่งเสริม สนับสนุนความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มตามศักยภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มีจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา การยกย่องระดับให้มาตรฐานโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผลการทดสอบ (O-NET) ในระดับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) กลุ่มสาระหลัก ได้แก่ รายวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในสังกัดจังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดอุตรดิตถ์ เปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2562 – 2565 พบว่า ในปีการศึกษา 2565 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ สูงขึ้นจากปีการศึกษา 2562 - 2565 ทั้ง 2 จังหวัด ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ที่มีผลคะแนนลดลง และ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2564 – 2565 ทั้ง 2 จังหวัด มีผลการทดสอบเฉลี่ยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ลดลง ยกเว้นกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของจังหวัดพิษณุโลก มีผลคะแนนสูงขึ้น(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ 2567)

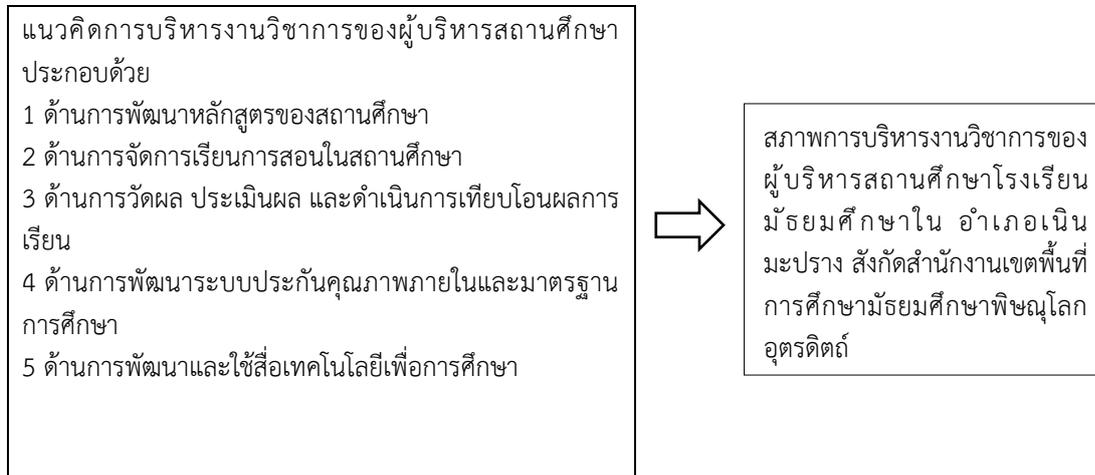
จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นได้ชัดว่า การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนา สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และแสดงถึงความสำเร็จของหน่วยงานหรือผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเนินมะปราง ซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยผลการวิจัยที่ได้จะถูกนำไปใช้เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลกอุตรดิตถ์ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านวิชาการ ดังภาพ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 94 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอนนทบุรี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้งหมดจำนวน 94 คน โดยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 8 คน และ ครู 86 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านที่ 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านที่ 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านที่ 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านที่ 5) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถาม 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของ(บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้

- 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด หลักการและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อจัดทำร่างเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างเนื้อหาและหลักการใช้ภาษาและความครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะ โดยผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังต่อไปนี้

3.1 รองศาสตราจารย์ ดร.นิรดา เวชญาลักษณ์ ตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.2 รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ ใจฉลาด อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3.4 นายกร เลือקה ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเนินมะปรางศึกษาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

3.5 นายมนูญ บุบผาพวง ตำแหน่ง ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนวังโพรงวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนำไปเป็นแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 72) ผลการตรวจสอบพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 ซึ่งเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาทุกข้อ (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครู ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานโรงเรียนคุณภาพของโรงเรียนบางกระทุ่มพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 77) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.963

7. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2. นำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งสถานศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากประชากรในการตอบแบบสอบถามในระบบ Google Forms

3. ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถาม จำนวน 94 ฉบับ ได้ฉบับสมบูรณ์กลับคืน จำนวน 94 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ตรวจให้คะแนน ตอนที่ 1 และ ตอนที่ 2 ตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำข้อมูลเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป
3. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการบริหาร โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ (Percentage)
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอเนินมะปราง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้งหมดไปวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) ดังนี้
 - 4.51- 5.00 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 3.51- 4.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก
 - 2.51- 3.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง
 - 1.51- 2.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย
 - 1.00 -1.50 หมายถึง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ดังแสดงตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ด้าน	การบริหารงานวิชาการ	N=94		ระดับ	ลำดับ
		μ	σ		
1	การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.57	.38	มากที่สุด	1
2	การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.57	.40	มากที่สุด	2
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.54	.41	มากที่สุด	3
4	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.54	.48	มากที่สุด	4
5	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.53	.42	มากที่สุด	5
รวม		4.55	.37	มากที่สุด	

จากตาราง 1 พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55, \sigma = .37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\mu = 4.57, \sigma = .38$) รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57, \sigma = .40$) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54, \sigma = .41$) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54, \sigma = .48$) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ($\mu = 4.53, \sigma = .42$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นโยบายระดับชาติและระดับพื้นที่ได้เน้นให้สถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพภายในเป็นกรอบหลักในการบริหารงานวิชาการ ทั้งในด้านการกำหนดมาตรฐาน การติดตามประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพ และการรายงานผล ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับด้านนี้มากเป็นพิเศษ เพราะเป็นเรื่องที่มีการตรวจสอบภายนอก (External QA) และเป็นตัวชี้วัดที่หน่วยงานต้นสังกัดและผู้ประเมินภายนอก (เช่น สมศ.) ให้ความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล และนุชนรา รัตนศิริประภา, 2566) ได้ศึกษา บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมด้าน สมรรถนะดิจิทัล (digital literacy) และทักษะการออกแบบสื่อเทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อหลักสูตรฐานสมรรถนะและการประเมินผลเชิงคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อมรรัตน์ จินดา และเอกนถน บางท่าไม้, 2559) ได้ศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า ขนาดของสถานศึกษามีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันจะขาดบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกับสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษจะมีบุคลากรด้านนี้โดยตรง แต่สถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็ก ยังมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทศิการ เมืองทอง, 2567) พบว่า สภาพการใช้สื่อ สิ่งประดิษฐ์ โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง ยังล้าสมัย การผลิตสื่อสิ่งประดิษฐ์ไม่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน สภาพ การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โปรแกรมบางส่วน ยังล้าสมัย เครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร สภาพการใช้ นวัตกรรมการสอนขาดเครื่องมือในการผลิตนวัตกรรมการสอนที่ทันสมัย

เมื่อพิจารณารายด้าน สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระบบการจัดวัสดุอุปกรณ์และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับแต่ละวิชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษากำหนดระบบการจัดวัสดุอุปกรณ์และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์และเหมาะสมกับแต่ละวิชา สอดคล้องกับแนวคิดของ (ชัยวัฒน์ สุทธิวัฒน์ (2561 : 75) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความหมาย 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรก เป็นการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และลักษณะที่สอง เป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่ ที่ไม่มีหลักสูตรเดิมก่อน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าว จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ (สุกัญญา แซ่มซ้อย 2565 : 45) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหน้าที่สำคัญที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ดังนั้น สถานศึกษาทุกประเภทจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ มีคุณภาพ หรือมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการสร้างหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากหลายฝ่าย ทั้งผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ซึ่งในทางปฏิบัติผู้บริหารมักประสบข้อจำกัดด้านเวลา บุคลากร และทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ทำให้การเก็บและใช้ข้อมูลดังกล่าวไม่เข้มข้นเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อรินดา จันดี, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูริย์ และนพรัตน์ ชัยเรือง, 2566) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อื่นๆ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าระดับความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องตอบสนองต่อเป้าหมายทางการศึกษาและนโยบายของรัฐ ผู้บริหารจึงมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดทิศทาง วางแผน และชี้แนะแนวทางการดำเนินงานให้ครูและบุคลากรปฏิบัติอย่างสอดคล้องและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ 2563 : 157) กล่าวว่า งานการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นภารกิจหนึ่งของฝ่ายหรือกลุ่มงานวิชาการในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานหรือสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา มีอยู่ 7 งานที่ต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้งานการจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ตันตริณ สืบปัญญา และปณตนนท์ เกียรติประภากุล, 2565) สภาพการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดคณะกรรมการดำเนินงานรับผิดชอบ จัดทำแผนการเรียนรู้ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินการดังกล่าวต้องอาศัย “กระบวนการทำงานเชิงระบบ” ที่ประกอบด้วยการวางโครงสร้างคณะกรรมการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน การสร้างระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการสอนจริงในชั้นเรียน ซึ่งในหลายโรงเรียนอาจยังมีข้อจำกัดด้านบุคลากร เวลา และทักษะการจัดการข้อมูล ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถจัดตั้งคณะกรรมการที่เข้มแข็งและขับเคลื่อนกระบวนการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อภิชาติ พุทธวงษ์, สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์ และวิทยา พัฒนเมธาดา, 2567) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา เครือข่ายอำเภอปางมะผ้า (กลุ่มลุ่มน้ำกลาง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า ปัญหาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการและกำหนดบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานนิเทศ การใช้เครื่องมือการประเมินผล การสรุปผลเพื่อใช้สะท้อนผลการของการปฏิบัติงานการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอและการส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กุลภัสสร ป้องคำ และธดา สิทธิธาดา, 2566) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1 พบว่าบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

3. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นเอกสารนโยบายที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการกำหนดทิศทางการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน การดำเนินการตามแผนดังกล่าวช่วยให้การบริหารจัดการมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ผู้บริหารจึงมุ่งเน้นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผน เพื่อสร้างความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุชาวดี คงไขศรี, กษมา ศรีสุวรรณ และบุญเลิศ วีระพรกานต์, 2566) ได้ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า สภาพดำเนินงานกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับปฐมวัยดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อุไรวรรณ วงศ์ริ้ว และกานต์ เนตรกลาง, 2567) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่าผู้บริหารจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายมีการวิเคราะห์องค์การ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน มีการถ่ายทอดการใช้คู่มือเพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันและร่วมกันทำงานเป็นทีม มีการสื่อสารสร้างทัศนคติที่ดีสร้างความเข้าใจจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานยอมรับ กำหนดปฏิทินมีการกำกับเป็นระยะๆ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความซับซ้อนของตัวชี้วัดที่ต้องผูกกับกรอบมาตรฐาน-ตัวบ่งชี้-ค่าเป้าหมายและ “เกณฑ์ระดับคุณภาพ” ที่ทางการกำหนดไว้ ภาระเอกสารของระบบประกันคุณภาพ ทั้งภายใน (QA) และภายนอก (EOA) ที่ต้องใช้ “หลักฐานเชิงประจักษ์” จำนวนมาก ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรและสมรรถนะข้อมูล ระหว่างโรงเรียน ทำให้ความพร้อมในการตั้ง KPI คุณภาพแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (รุ่งหทัยรัตน์ วันทาพงษ์, วสันต์ชัย กากแก้ว และประภาพร บุญปลอด, 2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ พบว่าแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วม โดยการให้ความรู้ในการกำหนดและตั้งค่าเป้าหมาย และดำเนินการตามเป้าหมาย

ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิรวรรณ หิ้นเตียน, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ และธีระพงษ์ สมเขาใหญ่, 2566) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีส่งผลต่อความสำเร็จตามมาตรฐาน การศึกษา คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คิมบร็อค และนินเนอร์ (Kimbrough & Nunnery.1998 : 58) กล่าวว่า สื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้กระบวนการสอนครู อาจารย์บรรลุผลได้อย่างง่าย โดยการผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน เพียงพอให้ครูอาจารย์สามารถนำไปใช้และเลือกใช้ได้ตามความถนัด และเหมาะสมเกิดการเรียนรู้ที่ง่ายขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศรุตตา แวสุวรรณ และ อุไร สุทธิแย้ม, 2564) ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริม การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมากใน 4 ด้านได้แก่ 1.ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการ 2.ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีจัดการเรียนการสอน 3.ด้าน การใช้สื่อเทคโนโลยีของครู 4.ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นห้องสมุด IT ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารดำเนินงานภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากร และโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะโรงเรียนในภูมิภาคที่มีทรัพยากรจำกัด ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถพัฒนาห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลาง IT ได้เต็มรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กัญญาณัฐ พิสิทธ์, 2564) ศึกษาเรื่องการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสุโขทัย พบว่า แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ควร ประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสำรวจความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก และมีส่วนร่วมในการจัดหา ทรัพยากรสารสนเทศที่มีเพียงพอให้บริการ สนับสนุนกิจกรรมของ โรงเรียนเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูควรส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาผู้ช่วยบรรณารักษ์ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทำงานร่วมกันเกิดความสัมพันธ์ที่ ดี ระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณัฐนันท์ พูนธนโชค, พระมหาอุดร อุตโตโร และปฏิธรรม สำเนียง, 2566) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารห้องสมุดยุคใหม่ตามหลักราชสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่าด้านอาคารสถานที่และวัสดุครุภัณฑ์ ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์และวิธีการที่มี ความทันสมัยมาใช้ในกิจการห้องสมุด

5. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการประเมินการเรียนด้านต่าง ๆ รายปี/รายภาคและตัดสินผลการเรียนการ สอนผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระบวนการอนุมัติและตัดสินผลการเรียนถือเป็นหน้าที่ที่มี ความสำคัญและมีผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียน ทั้งในด้านการเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา และคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดตาม ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียน พ.ศ. 2561 ที่ กำหนดกรอบและแนวทางอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (จิตติมา วรณศรี 2557 : 77) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผล ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อตรวจสอบและให้ข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้เรียนว่า เกิดการเรียนรู้บรรลุตาม จุดมุ่งหมายหรือไม่นอกจากนี้การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการร่วมกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อสะท้อน ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พิชา วรณคง, สามิตร อ่อนคง และบุญเลิศ วีระพรกานต์, 2567) ได้ศึกษาการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร พบว่าสภาพการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีองค์ประกอบของงานวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ คือการตัดสินผลการเรียนเกณฑ์การจบการศึกษา

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาระงานของครูที่ต้องจัดทำเอกสารจำนวนมาก ทั้งด้านวิชาการ ธุรการ และ การรายงานตามนโยบาย ส่งผลให้การจัดทำเอกสารหลักฐานตามระเบียบการวัดและประเมินผลไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน หรือล่าช้าผู้บริหารสถานศึกษาจึงอาจไม่สามารถติดตามและส่งเสริมในประเด็นนี้ได้เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (วินัย ทา พันธุ์ และอดุลย์ วงศ์ศรีคุณ, 2565) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พิชณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่าสภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุรภา ขวัญคง และไตรรัตน์ สิทธิกุล, 2568) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่ พบว่าด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญการวัดผลประเมินผลโดยการ กำกับ ติดตาม การจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

องค์ความรู้จากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้รับจากงานวิจัย เรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถแสดงรูปแบบสิ่งที่ควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในรูปแบบของ “CTDDA” ดังภาพ 2

ภาพ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา CTDDA Model

จากภาพ 1 แสดงถึงองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิชณุโลก อุตรดิตถ์ ด้วยรูปแบบ CTDDA Model ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. Curriculum Development (C) ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการสร้างหลักสูตรเพื่อให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์และพร้อมนำหลักสูตรไปใช้ในการบริหาร
2. Teaching and Learning Management in Educational Institutions (T) ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดคณะทำงานรับผิดชอบ จัดทำแผนการเรียนรู้ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้
3. Development of Internal Quality Assurance Systems and Educational Standards (D) ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ
4. Development and Utilization of Educational Media and Technology (D) ผู้บริหารสถานศึกษา พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นห้องสมุด IT เพื่อให้สะดวกต่อการสืบค้นข้อมูลของผู้รับบริการ
5. Assessment, Evaluation, and Academic Credit Transfer (A) ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรออกแบบความสัมพันธ์ของโครงสร้างเนื้อหาในหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงและบูรณาการทักษะชีวิตเข้ากับการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูผู้สอนทำวิจัยและพัฒนาการเรียน การสอน เพื่อนำมาใช้ในการส่งเสริมทักษะชีวิตของผู้เรียน

1.3 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนเข้าถึงและใช้สื่อนวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.5 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำผลการประเมินการ เรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตต์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้ง ดังนี้

2.1 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะของครูผู้สอนสามารถใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ทันสมัยและ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมในการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านทักษะชีวิตนำไปใช้ในการปรับปรุงการ เรียนการสอน

2.3 ควรมีวิจัยเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่มีผลในการจัดทำแผนการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ครูผู้สอน โดย มุ่งเน้นการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะชีวิต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กุลภัสสร ป้องคำ และธดา สิทธิธาดา. (2566). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**, 24(2), 422-436.
- กัญญาณัฐ พิถี. (2564). **การบริหารงานห้องสมุดของโรงเรียนมัธยมศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย มหาวิทยาลัยรัตนนคร.
- จิตมา วรณศรี. (2557). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. สำนักพิมพ์รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิรภัทร์ เหลืองวัฒนวิไล และนุชนรา รัตนศิริประภา. (2566). บทบาทของผู้บริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. **วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร**, 6(3), 169-178.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2561). **นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 8)**. ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้จัดจำหน่าย.
- ตันตริณ สืบปัญญา และปณตนนท์ เกียรติประภากุล. (2565). การบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. **วารสารวิชาการธรรมศาสตร์**, 22(2), 57-67
- ณัฐนันท์ พูนอินโชค, พระมหาอดุร อุตโตโร และปฏิธรรม สำเนียง. (2566). แนวทางการบริหารห้องสมุดยุคใหม่ตามหลักราชสังคหวัตถุ 4 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. **วารสารวิจัยวิชาการ**, 6(2), 215-299.
- ทศากร เมืองทอง. (2567). การส่งเสริมการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ของผู้เรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมืองเทศบาลนครนครศรีธรรมราช. **วารสารครุศาสตร์ปัญญา**, 3(3), 59-73
- นิรวรรณ หิ้นเตียน, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ และธีระพงษ์ สมเขาใหญ่. (2566). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. **วารสารพุทธสังคหวิทยาปริทรรศน์**, 8(4), 64-79.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)**. สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2563). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ. มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิชา วรณคง, สามิตร อ่อนคง และบุญเลิศ วีระพรกานต์. (2567). การดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้วงจรคุณภาพของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร. **วารสารสังคหศาสตร์ปัญญาพัฒนา**, 6(2), 529-539.
- รุ่ง แก้วแดง. (2550). **School-Based Management**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://gened.moe.go.th/article/article_sbm/sbm3.pdf (สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2549).
- วินัย ทาพันธ์ และอดุลย์ วังศรีคุณง (2565). การศึกษาสภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พิษณุโลก อุดรดิตถ์. **วารสารวิจัยวิชาการ**, 5(5), 37-49.
- รุ่งทภัยรัตน์ วันทาพงษ์, วสันต์ชัย กากแก้ว และประภาพร บุญปลอด (2565). แนวทางการพัฒนา, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. **วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์**, 7(2), 1497-1498
- ศรุตดา แวสุวรรณ และ อุไร สุทธิแย้ม. (2564). ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. **Journal of Roi Kaensarn Academi**, 6(4), 176
- สุขาวดี คงไขศรี, กษมา ศรีสุวรรณ และบุญเลิศ วีระพรกานต์. (2566). กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับปฐมวัยของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2. **วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์**, 10(10), 12-22.
- สุรภา ขวัญคง และไตรรัตน์ สิทธิทูล. (2568). การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดกระบี่. **วารสารครุศาสตร์ปัญญา**, 4(2), 289-302.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ จินดา และเอกนถน บางท่าไม้. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 9(1), 395-407.

อภิชาติ พุทธวงษ์, สุภาภรณ์ กิตติรัชฎานนท์ และวิทยา พัฒนเมธาดา. (2567). แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาเครือข่ายอำเภอปางมะผ้า (กลุ่มลุ่มน้ำกลาง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. *Journal of Buddhist Education and Research*, 10(4). 22-34.

อรินดา จันดี, นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์ และนพรัตน์ ชัยเรือง. (2566). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. *วารสารมหาจุฬานาครทรรณ*, 10(6), 277-287.

อุไรวรรณ วงศรีเข้า และกานต์ เนตรกลาง. (2567). แนวทางการพัฒนาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(4), 229-242.

Kimbrough, B. and Nunnery, Y. (1998). *Educational Administration : An Introduction*. New York : Macmillan.